

Actieplan 2008-2012

**‘Samen werken aan een gezonder leefmilieu
en samenleving in de kanaalzone West te
Beerse’**

Beerse, 6 maart 2008

VOORWOORD

Het actieplan **‘Samen werken aan een gezonder leefmilieu en samenleving in de kanaalzone West te Beerse’** werd vorm gegeven door de gemeentebesturen van Beerse en Rijkevorsel, Milieudienst Beerse, Communicatiedienst Beerse, Gezondheidsdienst Beerse, omwonden kanaalzone, wijkraden Kwikstraat en Den Hout Noord, Gezondheidsraad Beerse, huisartsen Beerse, Gemeentelijke Milieu - en Natuurraad (GMINA) Beerse, Campine nv, Metallo chimique nv, Wienerberger (Terca), ACW Kempen, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, ACV, Provincie Antwerpen, Medisch Milieukundige bij de Logo's Noorder- en Zuiderkempen, Resource Analysis.

Voor het eerst in Vlaanderen hebben diverse lokale actoren incl. omwonenden en bedrijven samen met verschillende lokale, provinciale en Vlaamse

overhedeninstanties intensief samengewerkt aan een concreet, realistisch, doeltreffend en geïntegreerd actieplan voor een gezonder leefmilieu en samenleving rondom een historische geïndustrialiseerde site (kanaalzone West te Beerse). Ondanks de vele sterk tegengestelde belangen, verwachtingen, wensen en verzuchtingen, zijn de diverse instanties samen gekomen tot een gemeenschappelijke visie en standpunten. Dit dankzij een sfeer van wederzijds begrip, vertrouwen, respect tussen alle betrokken instanties en de wil om samen tot zoveel mogelijk compromissen en oplossingen te komen.

Het betrekken van ondermeer burgers, bedrijven, middenveldorganisaties, ... bij het beleid werd door de internationale jury van de eerste 'European Public Sector Awards 2007' geselecteerd en bekroond met een onderscheiding in de categorie 'Collaborative governance'.

Graag bedanken we iedereen die zijn/haar steentje heeft bijgedragen aan dit project.

INHOUD

VOORWOORD.....	- 1 -
INHOUD	- 2 -
1. INLEIDING	- 3 -
2. OVERZICHT ACTIES PER UITDAGING	- 4 -
3. WIE DOET WAT.....	- 6 -
4. RUIMERE TOELICHTING UITDAGINGEN EN ACTIES	- 9 -

1. INLEIDING

In 2006 werd op initiatief van de Afdeling Toezicht Volksgezondheid en de MMK (Medisch Milieukundige) bij de Logo's Noorder- en Zuiderkempen een kleinschalig blootstellingsonderzoek naar lood en cadmium bij de omwonenden van de kanaalzone West in Beerse uitgevoerd. De resultaten van die biomonitoringcampagne waren geruststellend. Toch bleek dat niet alle problemen voor alle betrokkenen opgelost waren, zeker niet voor de omwonenden zelf. Er bleef veel ongerustheid in de wijken, heel wat ontevredenheid, onzekerheid en frustratie.

Na diverse vergaderingen en contacten waren alle instanties incl. de omwonenden bereid om samen rond de tafel te gaan zitten. De bedoeling was om samen de problematiek te analyseren, maar vooral ook om samen oplossingen in de vorm van concrete acties te bedenken. Alle instanties werden in het voorjaar van 2007 verenigd in een stuurgroep met als opdracht het uitwerken van een concreet ontwerpactieplan. Begin 2008, na 9 vergaderingen incl. twee terreinbezoeken op de bedrijventerreinen van Campine nv en Metallo chimique nv, is de stuurgroep geslaagd in zijn opzet.

Het actieplan kijkt vooruit en legt de horizon van haar voorstellen op de periode van 2008 tot 2012. In dit actieplan wordt gewerkt met acties. Deze acties zijn gegroepeerd rond 3, door de stuurgroep zelf vastgelegde, uitdagingen of actieterreinen:

Uitdaging 1: Hoe kunnen de overheid en het bedrijf samen met de omwonenden constructief het wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip wegwerken?

Uitdaging 2: Welke acties moeten wij in de regio Beerse ondernemen om de leefbaarheid van de bewoners en de bedrijven te verbeteren?

Uitdaging 3: Hoe kunnen bewoners, werknemers, (school)kinderen samen met de bedrijven in deze regio leven zodanig dat hun fysieke en psychische gezondheid gegarandeerd wordt, en dit in een gezond leefmilieu?

Het actieplan biedt een compleet overzicht van de acties, actoren, timing en evaluatiecriteria. Deze uitdagingen zijn nauw met elkaar verbonden en kunnen niet los van elkaar gezien worden. Het betreft niet enkel nieuwe acties, maar ook een aantal reeds genomen of lopende initiatieven. Het is de bedoeling dat alle instanties inclusief de omwonenden op basis van dit actieplan een duidelijk overzicht krijgen van de maatregelen die de volgende jaren zullen worden uitgevoerd.

2. OVERZICHT ACTIES PER UITDAGING

Uitdaging 1:

Hoe kunnen de overheid en het bedrijf samen met de omwonenden constructief het wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip wegwerken?

Actie 1: Werken aan een compacte mix van geïntegreerde en gerichte communicatieacties:

Actie 2: Organisatie van een wijkoverleg (6 december 2007) om te peilen naar de noden, behoeften, wensen, ... bij de omwonenden op vlak van communicatie.

Actie 3 : Organisatie van een jaarlijks wijkoverleg voor alle omwonenden.

Actie 4: Organisatie van (permanent – ad hoc) overleg tussen bedrijven, vertegenwoordigers uit de wijk en de gemeente.

Actie 5: Installatie van een meldpunt op de bedrijven waar vragen, klachten, ongerustheden van/bij omwonenden omtrent hun activiteiten, eventuele incidenten/calamiteiten, ... snel en effectief kunnen behandeld worden.

Actie 6: Het opmaken van een online woordenboekje waarin moeilijke, technische of ambtelijke begrippen duidelijk en bondig verklaard worden.

Actie 7: Regelmatige communicatie rond de saneringen van de vervuilde gronden incl. bodemsaneringprocedures, saneringsdoel, verloop bodemsaneringswerken, ...

Actie 8: Regelmatige, toegankelijke en laagdrempelige communicatie rond de evolutie van de leefmilieukwaliteit in de kanaalzone West.

Actie 9: Installatie van een aanspreekpunt voor de pers voor wat betreft de uitvoering van het actieplan Beerse.

Actie 10: Samenwerking tussen gemeente en bedrijven uitbreiden op vlak van communicatie rond bedrijfsactiviteiten.

Actie 11: Bedrijven sensibiliseren hun werknemers rond milieu, gezondheid en veiligheid in het belang van de werknemers en in het belang van de omwonenden.

Actie 12: Onderzoek naar de mogelijkheden om via het 'Groen Huis' specifiek naar jongeren/kinderen te communiceren over de bedrijfsactiviteiten met speciale aandacht voor de afvalketen, recyclage, en de verschillende aspecten die hiermee verbonden zijn: milieudruk, etc.

Uitdaging 2:

Welke acties moeten wij in de regio Beerse ondernemen om de leefbaarheid van de bewoners en de bedrijven te verbeteren?

Actie 1: Inventariseren van alle onderzoeken, acties (bodem, water, lucht, lopend en afgerond) en deze zichtbaarder maken voor de betrokken instanties, maar vooral ook voor de omwonenden.

Actie 2: Verder onderzoek van de bodem- en grondwaterverontreiniging op en rond Metallo chimique nv en Campine nv, ook in de ruimere omgeving.

Actie 3: De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een putwateronderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief.

Actie 4: De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een tuinonderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief.

Actie 5: Informeren over de correcte en volledige uitvoering van de stofactieplannen opgenomen onder vorm van acties 30 en 36 in het actieplan Cadmium.

Actie 6: Verfraaiing omgeving kanaalzone.

Actie 7: Plan opmaken om verkeerslast in de kanaalzone en omgeving te spreiden.

Actie 8: Uitbouw van het Regionaal Overslagcentrum (ROC).

Actie 9: Uitvoer van een geurstudie rond Metallo chimique nv.

Uitdaging 3:

Hoe kunnen bewoners, werknemers, (school)kinderen samen met de bedrijven in deze regio leven zodanig dat hun fysieke en psychische gezondheid gegarandeerd wordt, en dit in een gezond leefmilieu?

Actie 1 : Omwonenden van de kanaalzone regelmatig informeren over praktische en eenvoudige tips om het contact met zware metalen te beperken.

Actie 2: Informeren en sensibiliseren van kinderen over de voorzorgsmaatregelen om de zware metalenbelasting (vooral loodbelasting) te verminderen.

Actie 3: Omwonenden informeren over de mogelijkheid van het laten uitvoeren van een controleonderzoek naar lood en cadmium bij hun huisarts.

Actie 4: De verdere mogelijkheden onderzoeken om eind 2009 een kleinschalig blootstellingsonderzoek bij kleuters naar de loodbelasting uit te voeren.

Actie 5: Het uitvoeren van een gezondheidskundige analyse van de VMM-meetresultaten.

Actie 6: Het uitvoeren van een enquête bij de omwonenden naar de invloed van de industriële activiteiten op het psychosociaal welbevinden van de omwonenden.

3. WIE DOET WAT

		school Schransdries	Compigne nv	Afdeling Toezicht Volksgezondheid	Gemeente Beerse	Gemeente Rijkvorsel	Gezondheidsraad Beerse	GMINA raad	Huisartsen Beerse	LNE	Metallo-Chimique	MMK	OYAM	Provincie Antwerpen	VMM	Wijkraden/omwonenden	Wienerberger	ACW	ACV	Andere		
Uitdaging 1	1	Werken aan een compacte mix van geïntegreerde en gerichte communicatieacties			x							x										
	2	Organisatie van een wijkoverleg (6 december 2007) om te peilen naar de noden, behoeften, wensen, ... bij de omwonenden op vlak van communicatie										x				x						
	3	Organisatie van een jaarlijks wijkoverleg voor alle omwonenden.														x						
	4	Organisatie van (permanent – ad hoc) overleg tussen bedrijven, vertegenwoordigers uit de wijk en de gemeente		x								x						x				
	5	Installatie van een meldpunt op de bedrijven waar vragen, klachten, ongerustheden van/bij omwonenden omtrent hun activiteiten, eventuele incidenten/calamiteiten, ... snel en effectief kunnen behandeld worden															x					
	6	Het opmaken van een online woordenboekje waarin moeilijke, technische of ambtelijke begrippen <i>duidelijk en bondig</i> verklaard worden				x																
	7	Regelmatige communicatie rond de saneringen van de vervuilde gronden incl. bodemsaneringprocedures, saneringsdoel, verloop bodemsaneringswerken, ...		x								x										
	8	Regelmatige, toegankelijke en laagdrempelige communicatie rond de evolutie van de leefmilieukwaliteit in de kanaalzone West											x									
	9	Installatie van een aanspreekpunt voor de pers voor wat betreft de uitvoering van het actieplan											x									
	10	Samenwerking tussen gemeente en bedrijven uitbreiden op vlak van communicatie rond bedrijfsactiviteiten		x																		VOKA, WIB?
	11	Bedrijven sensibiliseren hun werknemers rond milieu, gezondheid en veiligheid in het belang van de werknemers en in het belang van de omwonenden		x								x						x				
	12	Onderzoek naar de mogelijkheden om via het 'Groen Huis' specifiek naar jongeren/kinderen te communiceren over de bedrijfsactiviteiten met speciale aandacht voor de afvalketen, recyclage, en de verschillende aspecten die hiermee verbonden zijn: milieudruk, etc.											x									IOK?

		Andere	ACV	ACW	Wieneberger	Wijkraeden/omwonenden	VMM	Provincie Antwerpen	OVAAM	MMK	Metallo-Chimique	LNE	Huisartsen Beerse	GMINA raad	Gezondheidsraad Beerse	Gemeente Rikvorsel	Gemeente Beerse	Afdeling Toezicht Volksgezondheid	Campine	school Schransdries	
Uitdaging 2	1	Inventariseren van alle onderzoeken, acties (bodem, water, lucht, lopend en afgerond) en deze zichtbaarder maken voor de betrokken instanties, maar vooral ook voor de omwonenden								x							x				
	2	Verder onderzoek van de bodem- en grondwaterverontreiniging op en rond Metallo chimique nv en Campine nv, ook in de ruimere omgeving									x								x		
	3	De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een putwateronderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief									x										
	4	De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een tuinonderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief									x										
	5	Informeren over de correcte en volledige uitvoering van de stofactieplannen opgenomen onder vorm van acties 30 en 36 in het actieplan Cadmium										x									
	6	Verfraaiing omgeving kanaalzone					x														
	7	Plan opmaken om verkeerslast in de kanaalzone en omgeving te spreiden															x				
	8	Uitbouw van het Regionaal Overslagcentrum (ROC)															x				
	9	Uitvoer van een geurstudie rond Metallo chimique nv										x									

		Andere	ACV	ACW	Wienerberger	Wijkraden/omwonenden	VMM	Provincie Antwerpen	OVAM	MMK	Metallo-Chimique	LNE	Huisartsen Beerse	GMINA raad	Gezondheidsraad Beerse	Gemeente Rikvorsel	Gemeente Beerse	Afdeling Toezicht Volksgezondheid	Campine	school Schransdries	
Uitdaging 3	1	Omwonenden van de kanaalzone regelmatig informeren over praktische en eenvoudige tips om het contact met zware metalen te beperken	CM															x			
	2	Informeren en sensibiliseren van kinderen over de voorzorgsmaatregelen om de zware metalenbelasting (vooral loodbelasting) te verminderen																	x		
	3	Omwonenden informeren over de mogelijkheid van het laten uitvoeren van een controleonderzoek naar lood en cadmium bij hun huisarts									x										
	4	De verdere mogelijkheden onderzoeken om eind 2009 een kleinschalig blootstellingsonderzoek bij kleuters naar de loodbelasting uit te voeren																	x		
	5	Het uitvoeren van een gezondheidskundige analyse van de VMM-meetresultaten (lucht)																	x		
	6	Het uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek bij de omwonenden ter evaluatie van het actieplan Beerse														x					

Ondersteunen

x = initiatiefnemer

4. RUIMERE TOELICHTING UITDAGINGEN EN ACTIES

Uitdaging 1: Hoe kunnen de overheid en het bedrijf samen met de omwonenden constructief het wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip wegwerken?

Om het wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip weg te werken werd in de stuurgroep een specifieke mix van communicatieacties samengesteld. Een aantal acties zijn algemener en grootschaliger. Andere activiteiten dienen meestal een specifiek doel en zijn gericht op een duidelijke groep mensen.

Acties 2 tem. 9 kunnen beschouwd worden als onderdelen van de communicatiemix (actie 1).

Actie 1: Werken aan een compacte mix van geïntegreerde en gerichte communicatieacties.

Korte omschrijving:

Belangrijk is dat een aantal communicatieacties snel kunnen starten, dat er zoveel mogelijk samengewerkt wordt tussen gemeente, bedrijven, ... en dat de verschillende acties goed op elkaar worden afgestemd. Ook de wisselwerking met de omwonenden en ad hoc ondersteuning van de betrokken Vlaamse administraties zijn essentieel. Evenals de terugkoppeling van omwonenden, voorzitters wijkraden naar hun achterban; andere omwonenden, burens, familie, vrienden, ...

Doelstelling:

Wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip tussen bedrijven en omwonenden, maar ook tussen alle andere betrokken instanties (bedrijven, omwonenden, Vlaamse administratie, gemeente, ...) wegwerken. Milieu&gezondheidsinformatie letterlijk en figuurlijk toegankelijker maken voor de bevolking.

Wie

Gemeente (communicatiedienst, milieudienst, ...) Beerse/Rijkevorsel, bedrijven, wijkverantwoordelijken. De gemeenten Beerse en Rijkevorsel zouden hierin een centrale trekkersrol kunnen spelen, maar zijn qua inhoud en input afhankelijk van de andere partners. De wijkwerking kan ondermeer ook logistieke ondersteuning bieden.

De betrokken instanties van de Vlaamse Overheid leveren ad hoc ondersteuning door het aanleveren van beschikbare en laagdrempelige informatie

Initiatiefnemer: Gemeente, omwonenden

Wanneer:

2008 – 2012

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel), betrokken lokale en Vlaamse actoren

Evaluatiecriteria:

- Aantal uitgevoerde communicatieacties

- Grotere kennis van omwonenden over industriële activiteiten en maatregelen voor beperking van de hinder en de vervuiling
- Positievare houding omwonenden in relatie tot de industriële activiteiten in de kanaalzone
- Positieve houding bij de betrokken instanties (bedrijven, gemeente, ...) omtrent algemene samenwerking

Stappenplan:

- Voorjaar 2008: Start uitvoering communicatieacties
- Eind 2011: Bevraging bij de omwonenden en vergelijking met de nulmeting (zie ook actie 7, uitdaging 3).
- 2008-2009-2010-2011: Jaarlijks wordt door de betrokken Medisch Milieukundige een stand van zaken opgemaakt. Deze wordt door alle betrokken instanties samen geëvalueerd en indien nodig wordt de communicatiemix bijgestuurd.

Actie 2: Organisatie van een wijkoverleg (6 december 2007) om te peilen naar de noden, behoeften, wensen, ... bij de omwonenden op vlak van communicatie.

Korte omschrijving:

Op 6 december 2007 werden alle omwonenden uitgenodigd op een wijkoverleg om de verschillende suggesties en aanbevelingen van de stuurgroep ('het ontwerpactieplan') te bespreken en om nog extra info te verkrijgen omtrent de wensen, verwachtingen, verzuchtingen omtrent de globale communicatie.

Doelstellingen:

De omwonenden in de stuurgroep de mogelijkheid bieden om het ontwerpactieplan terug te koppelen met hun achterban, de inwoners van de wijken rondom de kanaalzone (Westhoek, Kwikstraat, Den Hout Noord). Peilen bij de omwonenden of het ontwerpactieplan voldoet aan hun verwachtingen, wensen, noden, ... Vragen en onduidelijkheden bij de omwonenden verzamelen incl. Peilen naar de noden, behoeften, wensen, ... bij de omwonenden op vlak van communicatie.

Wie:

Omwonenden, wijkraden, gemeente Beerse, Medisch Milieukundige

Initiatiefnemer: Omwonenden, Medisch Milieukundige

Wanneer:

6 december 2007

Doelgroep:

Inwoners Beerse

Evaluatiecriteria:

- Hoorzitting effectief uitgevoerd
- Tevredenheid bij de inwoners van Beerse omtrent de aanpak van de globale communicatie

Actie 3 : Organisatie van een jaarlijks wijkoverleg voor alle omwonenden.

Korte omschrijving:

Op vraag van de omwonenden (wijkoverleg 6 december 2007) wordt er door de omwonenden, wijkraden en de gemeente jaarlijks een overleg georganiseerd.

Doelstelling:

De omwonenden een forum te bieden om met elkaar te discussiëren over de problematiek, hun reacties, suggesties te bundelen. De Medisch Milieukundige kan een stand van zaken geven betreffende de uitvoering van het actieplan.

Wie:

Wijkraden, omwonenden, gemeente.

Initiatiefnemer: Wijkraden

Wanneer:

2009-2010-2011-2012

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Actie 4: Organisatie van (permanent – ad hoc) overleg tussen bedrijven, vertegenwoordigers uit de wijk en de gemeente.

Korte omschrijving:

Metallo chimique nv organiseert al enkele jaren tweemaandelijks een overleg met de wijkverantwoordelijken en de milieuableider. Gezien het succes wenst Metallo chimique nv dit verder te zetten. Het initiatief is echter weinig bekend bij de omwonenden, de informatie blijft binnen een heel kleine groep van mensen. Hierdoor loopt het initiatief heel wat positieve uitstraling mis.

Campine nv organiseert enkel ad hoc vergaderingen met buurtbewoners, bvb. in het kader van de bodemsaneringsprocedure. Campine nv wil dit verder zetten bvb. bij de communicatie van de resultaten van de bodemonderzoeken in de Kwikstraat. Hierbij kunnen ook vertegenwoordigers van de wijk St. Jozef betrokken worden gezien daar ook enkele ongerustheden zijn.

Wienerberger heeft geregeld overleg met Jaak Baelemans die als hun contactpersoon fungeert in de wijk.

Het is belangrijk om ook proactief en ad hoc te communiceren als er bepaalde projecten/initiatieven/campagnes op til staan. Niet enkel op vaste tijdstippen over gedane zaken waardoor de aandacht en inhoud van de gesprekken verwateren. Diversiteit in gespreksonderwerpen/thema's zijn aandachtspunten; bvb. info over werknemers, een aanpassing in het productieproces, de langetermijnvisie van het bedrijf, interne reorganisaties, ... zijn interessante items. Het is belangrijk om er goed op te letten dat er telkens een duidelijke boodschap is. De gesprekken moeten ook in twee richtingen gevoerd worden: niet enkel bedrijven richting omwonenden, maar ook omgekeerd.

Er wordt verder bekeken of er jaarlijks één overleg voor de omwonenden en de drie bedrijven, gemeente, ... samen georganiseerd kan worden.

Doelstelling:

Wederzijds, historisch gegroeide gevoel van onduidelijkheid en onbegrip tussen bedrijven en omwonenden wegwerken; het draagvlak voor de industriële activiteiten bij de omwonenden vergroten, en hinder, overlast gerichter aanpakken.

Wie:

Gemeente (communicatiedienst, milieudienst, ...) Beerse/Rijkevorsel, bedrijven, wijkverantwoordelijken, omwonenden.

Initiatiefnemer: Frans Raeves

Wanneer:

November 2007 - ...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel), bedrijven

Evaluatiecriteria:

- Aantal georganiseerde buurtvergaderingen
- Aantal aan/afwezigen per buurtvergadering
- Aantal gespreksonderwerpen per vergadering
- Aantal vragen, opmerkingen van de omwonenden
- Grotere kennis van omwonenden over industriële activiteiten en maatregelen voor beperking van de hinder en de vervuiling
- Positievere houding omwonenden in relatie tot de industriële activiteiten in de kanaalzone
- Grotere empathie/begrip bij de bedrijven omtrent bekommernissen, klachten, vragen van de omwonden

Stappenplan:

- 2008: Het bestaan van de burenlatformen wordt bekend(er) gemaakt aan alle omwonenden. Eventueel kunnen zo ook een aantal extra geïnteresseerde vertegenwoordigers van de wijkraden deelnemen aan de vergaderingen. De vergaderdata kunnen door de communicatiedienst van de gemeente op de gemeentelijke website geplaatst worden.
- 2008 - ...: Per buurtvergadering zou er een beknopt en toegankelijk verslag gemaakt moeten worden door de bedrijven, omwonenden, gemeente, ... Dit verslag zou verspreid moeten worden: naar de leden van het burenlatform, via de website van de gemeente, via de wijkpanelen eventueel,... De verslagen kunnen verder als inspiratiebron dienen voor artikels in het gemeentelijk infoblad. Moeilijke begrippen kunnen er ook al in uitgelegd worden (zie verder).
- 2008-2009-2010-2011: Op basis van door de bedrijven/gemeente aangeleverde informatie maakt de betrokken medisch milieukundige jaarlijks een overzicht van het aantal vergaderingen, aan/afwezigen, een bundeling van de verslagen, het aantal vragen, ... Mondeling kan ook jaarlijks besproken worden of de inhoud/agenda beantwoordt aan de noden/behoefte/verwachtingen van de omwonenden.

Actie 5: Installatie van een meldpunt op de bedrijven waar vragen, klachten, ongerustheden van/bij omwonenden omtrent hun activiteiten, eventuele incidenten/calamiteiten, ... snel en effectief kunnen behandeld worden.

Korte omschrijving:

Deze actie gebeurt sowieso en de bedrijven wensen dit zeker ook verder te zetten. Ook voor hen kan het belangrijk/interessant zijn: het is extra info die kan helpen bij het oplossen of detecteren van specifieke problemen in hun proces, etc. Het is ook belangrijk dat als er klachten zouden zijn, deze effectief doorgegeven worden aan de bedrijven. Enkel dan kan een bedrijf eventueel ingrijpen. Er zijn wel een aantal zaken waaraan nog gewerkt kan worden: bekendmaking van het meldpunt, intake en registratie van een melding, rapportage/feedback aan de klager/omwonenden.

Doelstelling:

Een toegankelijk meldpunt creëren op website gemeente plus regelmatige publicatie in de gemeentelijke nieuwsbrief. Eventuele overlast snel, gericht en effectief aanpakken. Door tweerichtingsverkeer wederzijds vertrouwen en begrip vergroten.

Wie:

Campine NV, Metallo chimique nv en Wienerberger (Terca). Via de gemeentelijke milieudienst(en) of website kunnen eventueel ook vragen etc. doorgegeven worden.

Initiatiefnemer: bedrijven, gemeente.

Wanneer:

November 2007 - ...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Aantal vragen, opmerkingen van de omwonenden, reactie op de meldingen
- Tevredenheid bij de melders omtrent de behandeling van de vragen, klachten, ...
- Wederzijds respect en vertrouwen tussen bedrijven en omwonenden.

Stappenplan:

- 2008: De bedrijven verzamelen de nodige meldpunt-contactgegevens en bezorgen dit aan de gemeente en de wijkverantwoordelijken: de gemeente maakt deze gegevens bekend via de website, eventueel ook via de nieuwsbrief, de infoavond, ...
- Februari 2008: De wijkwerkers zorgen dat de contactgegevens op de wijkborden worden aangebracht.
- 2008 - ...: De behandelde vragen/klachten kunnen telkens besproken worden op de burendplatformen, eventueel met wat extra randinformatie (menselijke fouten, processtorings, ...). Ook kan via de gemeentelijke website of het infoblade info over de aanpak van klachten verspreid worden.
- 2008-2009-2010-2011: Op basis van aangeleverde informatie kan de Medisch Milieukundige een overzicht maken van het aantal vragen, de aard van de klachten (geur, lawaai, ...), de behandeling ervan...

Actie 6: Het opmaken van een online woordenboekje waarin moeilijke, technische of ambtelijke begrippen duidelijk en bondig verklaard worden.

Korte omschrijving:

Heel wat verspreide informatie rond milieu en gezondheid is zeer technisch en wetenschappelijk. Voor veel mensen is dit soms moeilijk om volgen. Dit kan leiden tot frustraties en onbegrip. Daarom is het belangrijk dat de technische informatie vertaald wordt naar mensentaal. Er wordt voorgesteld om te werken aan een soort woordenboekje met een verklaring van technische termen (emissies, immisies, biomonitoring, etc.).

De gemeente publiceert de bestaande informatie aangeleverd door de betrokken Vlaamse administraties (OVAM, VMM, Toezicht Volksgezondheid, departement LNE, ...) en de bedrijven. Dit wordt geleidelijk opgebouwd.

Doelstelling:

De communicatie rond de problematiek toegankelijk en verstaanbaar maken voor iedereen.

Wie:

Bedrijven en de betrokken Vlaamse administraties (OVAM, VMM, Toezicht Volksgezondheid, ...) leveren ad hoc aan de gemeentelijke communicatiedienst beschikbare informatie omtrent moeilijke woorden. Omwonenden, wijkverantwoordelijken kunnen input leveren omtrent moeilijke woorden.

Initiatiefnemer: gemeente

Wanneer:

Januari 2008-...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, alle actoren en belanghebbenden.

Evaluatiecriteria:

- Jaarlijkse groei woordenboekje
- Aantal 'hits' op de website.

Stappenplan:

- Voorjaar 2008: De gemeente voorziet een plaats op de gemeentelijke website waar de woordenlijst kan ondergebracht worden.
- 2008 - ...: Als er op vergaderingen, in verslagen, ... moeilijke woorden naar boven komen die verduidelijkt moeten worden, dan worden die doorgegeven aan de betreffende instantie die tijdig een verklaring voorziet. Zo wordt geleidelijk aan een woordenboek samengesteld.
- Eind 2008: Er wordt geëvalueerd hoeveel woorden werden opgenomen in de woordenlijst, of de samenwerking vlot verloopt, het instrument vaak geraadpleegd wordt.

Actie 7: Regelmatige communicatie rond de saneringen van de vervuilde gronden incl. bodemsaneringprocedures, saneringsdoel, verloop bodemsaneringswerken, ...
--

Korte omschrijving:

Acties in het kader van de sanering van vervuilde gronden zijn lopende. Zo wordt momenteel een analyse uitgevoerd van de vervuiling van de bodem en het grondwater. Het al dan niet saneren van gronden hangt af van de mate waarin de gronden verontreinigd zijn/risico's inhouden voor de volksgezondheid. De procedures van het bodemsaneringsdecreet worden verder uitgevoerd door de bedrijven, de OVAM volgt dit verder op.

Zowel de betrokken Vlaamse als lokale actoren kunnen regelmatig geïnformeerd worden via de stuurgroep. De omwonenden kunnen door de bedrijven, met ondersteuning van de OVAM, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, gemeenten, Medisch Milieukundige, wijkraden regelmatig geïnformeerd worden door middel van bewonersvergaderingen, info op infopanelen wijkraden, brieven, folders op milieudienst, artikelen infoblad gemeente...

- Informatie omtrent bodemsaneringprocedures (bodemsaneringsdecreet):

Algemene begrippen uit de sector van de bodemsaneringen worden door de OVAM uitgelegd in de folder 'Waarom onze bodem de beste bescherming verdient' die alle gemeenten vorig jaar hebben gekregen. Begin 2008 komt er een aangepaste versie waarin de nieuwe regelgeving is verwerkt. De folder zal in februari opnieuw naar alle steden, gemeenten en bibliotheken gestuurd worden. Deze folder richt zich naar burgers. Iedereen mag exemplaren opvragen van deze folder. Daarnaast heeft de OVAM de folder 'Samen werken aan een goede bodemkwaliteit' die gericht is naar iedereen die professioneel met het bodemdecreet te maken krijgt. Ook deze folder kan op eenvoudig verzoek bij de OVAM opgevraagd worden. De nieuwe versie, aangepast aan het Vlaams Reglement over de Bodemsanering en de Bodembescherming, is sinds januari 2008 beschikbaar.

Wanneer Medisch Milieukundige, gemeenten of andere instanties een infomoment willen organiseren kan ook gebruik gemaakt worden van de DVD 'Bodembeleid in Vlaanderen' waarin de verschillende elementen van het bodemdecreet in begrijpbare taal worden toegelicht.

- Bodemsaneringsproject - saneringsdoel:

Het bodemsaneringsdecreet (BSD) geeft aan wat het saneringsdoel of de terugsaneerwaarden zijn. Als de bodemsaneringsnormen niet gehaald kunnen worden zonder onnodig hoge kosten, kan er risicogebaseerd gesaneerd worden. De wijze van saneren wordt bepaald in een bodemsaneringsproject waar verschillende relevante mogelijkheden ten opzichte van elkaar afgewogen worden; rekening houdende met het BATNEEC-principe (Best Available Technology Not Entailing Excessive Costs of best beschikbare techniek die geen overmatig hoge kosten met zich meebrengt). Het BSD voorziet een kennisgeving aan eigenaars en gebruikers van de te saneren percelen en de mogelijkheid om opmerkingen te geven.

De Medisch Milieukundige en de Afdeling Toezicht Volksgezondheid kunnen de omwonenden helpen inzicht te verschaffen in de verschillende blootstellingsroutes, de lichaamsbelasting en het saneringsdoel (= aanvaardbare/haalbaar 'risicogrens'); het kan hen inzicht verschaffen in de invloed van bepaalde voorzorgsmaatregelen, in de verschillen tussen de verschillende zware metalen etc. Door inzicht hierin te verschaffen kunnen mensen beter beoordelen wat de concrete impact is van bepaalde preventieve maatregelen.

Doelstellingen:

De omwonenden beter informeren over de saneringen van de vervuilde gronden. Meer begrip en minder frustratie bij de omwonenden omdat het allemaal zo lang duurt.

Omwonenden inzicht verschaffen in de het doel van de bodemsaneringen en zo ook in de verschillende blootstellingroutes waarlangs zij zware metalen opnemen. Zodoende kunnen zij zelf hun persoonlijk risico beheren, bewust beslissingen nemen omtrent het nemen van voorzorgsmaatregelen. Omwonenden tijdig, grondig en begrijpbaar informeren over de aanpak van de saneringswerken.

Wie:

Bedrijven, bodemsaneringsdeskundige(n), gemeenten met ondersteuning van Afdeling Toezicht Volksgezondheid, Medisch Milieukundige, gemeente en de OVAM.

Initiatiefnemer: bedrijven

Wanneer:

Doorlopend, ad hoc bij bepaalde mijlpalen, ...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St.-Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Grotere kennis bij omwonenden omtrent bodemsaneringsprocedures, saneringsdoelen, ...
- Minder gelatenheid bij de omwonenden omtrent de aanpak van de saneringen door de OVAM/bedrijven.
- Kennis en inzicht bij de omwonenden omtrent het precieze doel van de saneringen en de graad van bescherming die deze biedt.

Stappenplan:

2008-2012: Bedrijven bereiden op mijlpalen in de bodemsaneringsprocedure de aanpak van de communicatie voor samen met de bodemsaneringsdeskundige(n), gemeenten, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, Medisch Milieukundige, omwonenden, OVAM, ...

Actie 8: Regelmatige, toegankelijke en laagdrempelige communicatie rond de evolutie van de leefmilieukwaliteit in de kanaalzone West.

Korte omschrijving:

De lucht- en waterkwaliteit wordt opgevolgd door de VMM die continu metingen uitvoert. De resultaten worden door de VMM op regelmatige basis gepubliceerd via haar website, via haar rapporten, via haar digitale nieuwsbrief, via persberichten, via het magazine Verrekijker, via specifieke folders en brochures. Het Infoloket van de VMM is tijdens de kantooruren permanent bemand om vragen van burgers te beantwoorden. Toch blijkt in de praktijk dat de informatiedoorstroom niet steeds de plaatselijke bevolking bereikt. Tevens is het voor de bevolking niet altijd even eenvoudig de resultaten te plaatsen in een breder Vlaams en gezondheidskundig kader.

Doelstelling:

Omwonenden regelmatig en laagdrempelig informeren over de leefmilieukwaliteit in de kanaalzone met speciale aandacht voor de gezondheidsaspecten.

Wie:

Afdeling Toezicht Volksgezondheid, Medisch Milieukundige, Dienst Milieu&Gezondheid LNE, bedrijven, gemeente (infokanalen), VMM, OVAM, ...

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige

Wanneer:

2008- 2012

Evaluatiecriteria:

- Grotere kennis en inzicht bij omwonenden omtrent leefmilieukwaliteit, concrete betekenis van deze gegevens voor de gezondheid.
- Minder frustratie bij de omwonenden omtrent de openheid rond leefmilieugegevens.

Actie 9: Installatie van een aanspreekpunt voor de pers voor wat betreft de uitvoering van het actieplan Beerse.

Korte omschrijving:

Tijdens het participatieproject was de Medisch Milieukundige het aanspreekpunt voor de (lokale) pers. Er werd afgesproken om niet actief, maar enkel passief met de pers te communiceren en dat steeds in samenspraak met alle actoren. Tijdens de laatste stuurgroepvergadering werd voorgesteld om wat de uitvoering van het actieplan betreft in de verdere toekomst dit op een gelijkaardige manier aan te pakken. Uiteraard dienen bij de communicatie over een bepaald luik van het project en/of wanneer specifieke inhoudelijke kennis en ervaring vereist is, de communicatieverantwoordelijken en vertegenwoordigers van betrokken instanties mee betrokken te worden bij de communicatie. Tevens zullen alle betrokken actoren steeds op voorhand op de hoogte worden gebracht van eventueel geplande communicatiemomenten en op regelmatige basis worden ingelicht over de stand van zaken van het project.

Doelstelling:

Een aanspreekpunt voor de (lokale) pers voorzien.

Wie:

Medisch Milieukundige

Wanneer:

Februari 2008-...

Evaluatiecriteria:

- Aantal vragen vanuit de pers
- Perscommentaren: aard, toon, ...

Stappenplan:

- Communicatie met de (lokale) pers wordt steeds voorbereid in samenwerking met alle betrokken Vlaamse en lokale actoren.
- Indien er vragen komen van de pers, dan wordt iedereen hier steeds van op de hoogte gebracht.

Actie 10: Samenwerking tussen gemeente en bedrijven uitbreiden op vlak van communicatie rond bedrijfsactiviteiten.

Korte omschrijving:

De gemeente beschikt over zeer vertrouwde en efficiënte communicatiekanalen; website, nieuwsbrief (tweewekelijkse en 3-maandelijks), comité verenigde wijkraden. Via deze kanalen kan vaker gecommuniceerd worden over de activiteiten van bedrijven in Beerse, de burenpplatformen, ...

Op de website van de gemeente Beerse staat een pagina 'Economie en ondernemen'. Alle ondernemingen uit Beerse kunnen zich melden op de site.

Campine nv stelt voor om dit te bespreken met de Werkgroep Industrie Beerse (WIB).

Belangrijk nieuws kan ook gecommuniceerd worden via het comité van verenigde wijkraden.

Doelstelling:

Maatschappelijke draagvlak voor de bedrijfsactiviteiten, vooral op langere termijn, vergroten.

Wie:

Gemeente (communicatiedienst, ...) Beerse/Rijkevorsel, bedrijven, Werkgroep Industrie Beerse (?), VOKA (?),

Initiatiefnemer: Campine nv, gemeente Beerse

Wanneer:

2008-...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St.-Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Grotere kennis van omwonenden over industriële activiteiten en maatregelen voor beperking van de hinder en de vervuiling
- Positievere houding omwonenden in relatie tot de industriële activiteiten in de kanaalzone
- Aantal artikels in nieuwsbrief omtrent bedrijfsactiviteiten.
- Aantal communicatieacties op comité voor verenigde wijkraden
- Uitbouw gemeentelijke website met bedrijfsinfo

Stappenplan:

- Dit project en de communicatieacties van de betrokken bedrijven worden besproken op de Werkgroep Industrie Beerse (WIB). Er wordt nagegaan hoe de samenwerking tussen industrie en de gemeenten op vlak van communicatie nog verbeterd kan worden..
- Voorjaar 2008: Haalbaarheid voorstellen wordt bekeken binnen de communicatiedienst, dienst 'ondernemen', samen met een vertegenwoordiging bedrijfswereld Beerse, ...

Evaluatie:

- Eind 2008 kan bekeken worden hoe de samenwerking geëvolueerd is, wat de noden zijn, knelpunten, of er al concrete acties werden ondernomen etc.

- In de verdere toekomst kan via een bevraging van de inwoners van Beerse bekeken worden op welke manier zij aankijken naar de bedrijven, of de communicatie-initiatieven als nuttig worden ervaren etc.

Actie 11: Bedrijven sensibiliseren hun werknemers rond milieu, gezondheid en veiligheid in het belang van de werknemers en in het belang van de omwonenden.

Korte omschrijving:

Onvermijdelijk gebeuren er af en toe incidenten op het bedrijf als gevolg van bijvoorbeeld menselijke inschattingfouten. Dit kan leiden tot overlast voor omwonenden (bvb. een bak die van een 'klark' valt, ...). Gezien dit ook in het belang van de bedrijven en de veiligheid van de werknemers zelf absoluut een prioriteit is, doen de bedrijven al heel wat aan interne opleidingen rond veiligheid etc voor zowel nieuwe als 'oudere of vaste' werknemers'.

Doelstelling:

Een veiliger, gezonder en aangename milieu creëren voor werknemers om in te werken en voor omwonenden om in te leven door menselijke fouten in de productieprocessen zoveel mogelijk te vermijden.

Wie:

Bedrijven, Werkgroep Industrie Beerse (?), VOKA (?),

Initiatiefnemer: bedrijven

Wanneer:

November 2007-...

Evaluatiecriteria:

Verder te bepalen

Stappenplan:

- Er wordt contact opgenomen met de Werkgroep Industrie Beerse (WIB) om deze suggesties in aanwezigheid van de gemeente te bespreken.
- 2008 - ...: Informatie over de opleiding van werknemers kan verspreid worden op de burenpplatformen, gemeentelijke infokanalen, ...

Actie 12: Onderzoek naar de mogelijkheden om via het 'Groen Huis' specifiek naar jongeren/kinderen te communiceren over de bedrijfsactiviteiten met speciale aandacht voor de afvalketen, recyclage, en de verschillende aspecten die hiermee verbonden zijn: milieudruk, etc.

Korte omschrijving:

Enkele jaren geleden werd door Metallo chimique nv een groen gebied, het domein Hoge Bergen – Ekstergoor, verkocht aan het Vlaams Gewest incl. een oude boerderij. Momenteel wordt gewerkt aan de omvorming van de boerderij tot een 'Groen Huis'. Dat groen huis zou kunnen gebruikt worden voor milieu- en natuureducatie, tentoonstellingen of lezingen.

Vanuit de bedrijven is er interesse om specifiek rond het thema afval(recyclage) hierrond iets uit te werken, een tentoonstelling bijvoorbeeld. Dit biedt mogelijkheden om omwonenden,

maar vooral ook kinderen en jongeren op een aangename en toegankelijke manier te informeren/ sensibiliseren rond dit thema. Voor de bedrijven zou het een maatschappelijk engagement kunnen vormen dat hun eigen werknemers overschrijdt, een positievere uitstraling geven omtrent hun activiteiten etc.

Omdat er specifiek in Beerse heel wat bedrijvigheid is in de sector van afval(recyclage) (Metallo chimique nv, Campine, IOK, SITA, ...) is dit een buitenkans. Ook is er in de Kempen heel weinig aanbod rond natuur-milieu-gezondheidseducatie.

De OVAM heeft al verschillende educatieve pakketten voor deze doelgroepen. Gemeenten en scholen kunnen deze kopen:

- Composteren door kleuters en kinderen lager onderwijs
- Pakje afval een educatief pakket voor verschillende leeftijdscategorieën
- Afval minderen door kinderen: interactief lespakket lager onderwijs tot eerste graad middelbaar
- Bas: bewuster aankopen schoolgerief
- Gespecialiseerde lespakketten voor technisch onderwijs: tuin, secretariaat, garagisten, horeca, schilders

Op www.ovam.be staat een overzicht van alle lespakketten. Ook vanuit het departement LNE kan via de MOS-werking waardevolle informatie aangeleverd worden.

Voorwaarde is de reeds vastgelegde bestemming van het Groen huis.

Doelstelling:

Jongeren, kinderen, omwonenden informeren en sensibiliseren over de afvalketen, recyclage en de invloed daarvan op mens en milieu. Een positievere houding creëren bij de gemeenschap omtrent recyclagebedrijven. Belang van 'afval voorkomen' op een interactieve manier duiden.

Wie:

Bedrijven, Vlaams Gewest, Gemeente Beerse/Rijkevorsel, Natuur- en milieuverenigingen, IOK, SITA, provincie Antwerpen,.... ?

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige

Wanneer:

November 2007-...

Evaluatiecriteria:

Verder te bepalen

Stappenplan:

- De Medisch Milieukundige informeert bij de gemeente wie de beheerders/trekkers/aanspreekpunten zijn, wat de plannen zijn, of die verenigbaar zijn met de suggesties van de stuurgroep, ...
- Eventueel kunnen alle partijen en extra partners (IOK, SITA, scholen Beerse, ...) rond de tafel gebracht worden om te werken aan brainstormen rond dit initiatief.

Uitdaging 2: Welke acties moeten wij in de regio Beerse ondernemen om de leefbaarheid van de bewoners en de bedrijven te verbeteren?

Globaal werden vier groepen van acties onderscheiden:

- De **acties m.b.t. de aanpak van hinder** werden over het algemeen gezien als het meest doeltreffend.

Voor het spreiden van de verkeerslast moet rekening gehouden worden met het feit dat dan andere diensten van de overheid betrokken moeten worden. Tevens moet hierbij rekening gehouden worden met het aanvragen van bouwvergunningen (indien men een aanpassing aan de infrastructuur wil doen). Algemeen werd aangegeven dat hinder iets 'subjectiefs' is. Het is moeilijk te vatten en bovendien van persoon tot persoon verschillend. Belangrijk is vooral dat er een goede communicatie wordt gevoerd. Het opzetten van een structurele communicatie (gebeurd al deels momenteel) kan hierbij zeker helpen (d.i. een nieuwe actie). Bij het aanpakken van de hinder werd ook de maatregel 'het verfraaien van de omgeving' mee opgenomen. Of een buurt al dan niet aangenaam is bepaald immers mee de hindergevoeligheid. Voorstel was om hier bijvoorbeeld te richten op volkstuintjes, speelpleinen,...

- Een tweede lijst van acties die geselecteerd werden gaan over het **meten van de luchtkwaliteit**. Deze acties zijn grotendeels lopend en zijn dan ook zeer haalbaar. Het effect is echter natuurlijk niet rechtstreeks (ze pakken bron niet aan). Ze worden als prioritair aangestipt (om te weten moet je meten). Belangrijk is echter dat er een ondersteunende communicatie (die actief is, begrijpbaar,...) wordt uitgebouwd. Het uitwerken van een methodiek hiertoe wordt daarom toegevoegd als extra maatregel.
- Een derde groep van acties gaat over de **aanpak van de bron van vervuiling** (en de verspreiding ervan). Goed toezicht blijft hierbij noodzakelijk. In dit kader zullen de reeds eerder vastgelegde acties van het Actieplan Cadmium verder worden uitgevoerd. Op 13 februari 2006 stelde toenmalig Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Kris Peeters samen met zijn toenmalige collega minister Vervotte het actieplan cadmium voor. Het actieplan kwam er naar aanleiding van de Lancet-publicatie over de link tussen milieublootstelling aan cadmium en de ontwikkeling van longkanker in de Kempen en heeft als doelstelling een overzicht te geven van de cadmiumproblematiek in Vlaanderen en van de maatregelen die worden genomen om dit probleem op te lossen. Het document behandelt zowel het cadmiumdossier Noorderkempen als andere "hot spots" in Vlaanderen. Voor Beerse worden ook acties met betrekking tot de bedrijven Metallo Chimique nv en Campine nv opgenomen. Deze zijn:

- Bijkomende controles in het kader van IPPC:
 1. Actie 31: Metallo Chimique te Beerse
 2. Actie 34: Campine/Campine Recycling

Beide acties werden opgevolgd door de afdeling Milieuvergunningen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en zijn reeds uitgevoerd.

Voor Metallo-chimique nv werd op basis van deze evaluatie bij de deputatie van de provincie Antwerpen een verzoek ingediend tot het aanvullen van de milieuvergunningvoorwaarden van het bedrijf. Via een deputatiebesluit van 11

januari 2007 werden de aanvullende voorwaarden opgenomen in de milieuvergunning.

Door Campine nv zijn of worden een aantal maatregelen getroffen in uitvoering van het stofactieplan zoals de bouw van een nieuwe zuurhal, een overdekte opslag van loodcarbonaat en de installatie van een continue stoffilterbewaking. Deze maatregelen zijn verankerd in de milieuvergunning via bijzondere vergunningsvoorwaarden of via het voorwerp van een milieuvergunning.

- Bijkomende controle op het zelfcontrole programma

1. Actie 32: Metallo Chimique
2. Actie 35: Campine

Beide acties werden opgevolgd door de afdeling Milieu-inspectie van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie en zijn reeds afgerond. Voor beide bedrijven werd een inventarisatie van de gegevens voor de periode 2002-2005 uitgevoerd. De tweede stap van deze bijkomende controle bestond er uit om ontbrekende of onvoldoende emissiegegevens over geleide bronnen aan te vullen via metingen i.o.v. de afdeling Milieu-inspectie. De bijkomende emissiemetingen bij Metallo Chimique en Campine voldeden ruimschoots aan de emissiegrenswaarde voor cadmium. Als laatste stap werd voor beide bedrijven een controle op de zelfcontrole uitgevoerd.

- Controle op en opvolging van het stofactieplan

1. Actie 30: Metallo Chimique
2. Actie 36: Campine

Beide acties bevinden zich in de uitvoeringsfase onder strikte controle door de afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie en worden verder in het voorliggend actieplan besproken.

- Een laatste groep van maatregelen gaat over de **sanering van vervuilde gronden**. Acties in dit kader zijn lopende (zie verder).

Actie 1: Inventariseren van alle onderzoeken, acties (bodem, water, lucht, lopend en afgerond) en deze zichtbaarder maken voor de betrokken instanties, maar vooral ook voor de omwonenden.

Korte omschrijving:

Globaal werd gesteld dat het interessant zou zijn om alle lopende en gerealiseerde onderzoeken en initiatieven of acties op vlak van leefmilieu eens duidelijk te inventariseren bvb. de acties uit het 'Actieplan cadmium', bodemonderzoeken, meetcampagnes VMM, saneringen bedrijventerreinen, ... Het is duidelijk geworden tijdens de verschillende vergaderingen dat er wel degelijk heel wat gebeurt, maar dat het overzicht ervan voor omwonenden en lokale besturen niet altijd even duidelijk is. Hierbij is een duidelijke en overzichtelijke communicatie van groot belang. De opmaak van het ontwerpactieplan heeft bijgevolg onder andere als doel het inventariseren en zichtbaarder maken van alle acties.

Doelstelling:

De verschillende acties en onderzoeken oplijsten, beter op elkaar afstemmen, incl. de communicatie. De samenwerking en de communicatie tussen de verschillende betrokken instanties verbeteren, de mensen beter informeren over de diverse initiatieven om de leefmilieukwaliteit te beschermen en verbeteren

Wie:

Gemeente Beerse, bedrijven, Medisch Milieukundige. De betrokken administraties binnen de Vlaamse Overheid leveren de beschikbare documenten aan.

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige, gemeente

Wanneer:

Voorjaar 2008 - ...

Doelgroep:

Omwonenden kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel), betrokken lokale en Vlaamse actoren.

Evaluatiecriteria:

- Grotere kennis bij omwonenden omtrent maatregelen van de diverse instanties.
- Minder gelatenheid bij de omwonenden omtrent de aanpak van de diverse instanties.
- Grotere kennis bij de diverse instanties over elkaars aanpak
- Grotere samenwerking tussen de diverse instanties
- Beter afstemming van de diverse acties op elkaar
- Meer en beter gecoördineerde communicatie over de diverse acties

Stappenplan:

- Begin 2008: start inventarisatie acties
- Begin 2008: onderlinge afspraken maken over up-to-date houden van het 'actieplan'.
- Begin 2008: afspraken maken over de interne communicatie tussen de diverse instanties
- Begin 2008: afspraken maken over de communicatie naar de buitenwereld over de diverse acties.
- 2008: up to date houden van het actieplan

<p>Actie 2: Verder onderzoek van de bodem- en grondwaterverontreiniging op en rond Metallo chimique nv en Campine nv, ook in de ruimere omgeving.</p>
--

Korte omschrijving:

Momenteel wordt de bodem en het grondwater onderzocht in het kader van het bodemsaneringsdecreet. Het al dan niet saneren van gronden hangt af van de mate waarin de gronden verontreinigd zijn/risico's inhouden voor de volksgezondheid. De procedures van het bodemsaneringsdecreet worden verder uitgevoerd door de bedrijven, de OVAM volgt dit verder op.

Er werden reeds een aantal bodemonderzoeken uitgevoerd in opdracht van Campine nv, Metallo chimique nv en Wienerberger (Terca). Deze rapporten worden opgesteld door een

erkend bodemsaneringsdeskundige. De OVAM beoordeelt de bij haar ingediende rapporten en verklaart ze conform of vraagt aanvullingen.

Het bodemsaneringsdecreet legt immers aan de bewuste bedrijven het periodiek uitvoeren op van oriënterende bodemonderzoeken. Als uit de oriënterende bodemonderzoeken blijkt dat er aanwijzingen zijn van een bodemverontreiniging, dan legt de OVAM een beschrijvend bodemonderzoek op aan de bedrijven. De beschrijvende bodemonderzoeken voor Campine en Metallo chimique nv zijn lopende.

1. Voor Campine nv is reeds een uitspraak gedaan over de ernst van de bodemverontreiniging voor de bedrijfsterreinen en de nabije woonzones (o.a. de Lange en de Korte Kwikstraat). Campine heeft naar aanleiding van dit afgeronde deel van het beschrijvende bodemonderzoek en de tegelijk afgeleverd bodemattesten een infovergadering voor de bewoners gegeven, waarbij tevens de OVAM aanwezig was.

In het kader van het opstellen van het bodemsaneringsproject voor deze gronden is er vorig jaar bijkomend bodemonderzoek op perceelsniveau uitgevoerd. In een bodemsaneringsproject zal de wijze van aanpak/sanering van de bodemverontreiniging voor deze gronden, afhankelijk van de resultaten worden besproken.

Wanneer het bodemsaneringsproject bij de OVAM wordt ingediend, zullen in het kader van de kennisgeving ervan alle eigenaars en gebruikers van de betrokken gronden per brief op de hoogte worden gebracht, waarbij zij opmerkingen zullen kunnen geven. Voor de andere percelen in de nabije omgeving van Campine nv is het beschrijvend bodemonderzoek nog lopende en werden nog geen definitieve uitspraken gedaan.

2. Voor Metallo chimique nv is het beschrijvende bodemonderzoek nog niet afgerond. Er werden door de OVAM aanvullingen op het laatste tussentijdse rapport gevraagd. Het beschrijvende bodemonderzoek wordt zowel op de terreinen van Metallo chimique nv zelf uitgevoerd, als op een aantal gronden in de nabije omgeving, teneinde de bodemverontreiniging afkomstig van het bedrijfsterrein in kaart te brengen. Het uiteindelijke eindverslag van beschrijvend bodemonderzoek zal een uitspraak doen over de risico's en de noodzaak tot saneren van de betrokken gronden.

In een beschrijvend bodemonderzoek wordt zowel de bodem als het grondwater bemonsterd. Omgevingsonderzoek houdt niet in dat alle gronden onderzocht worden.

3. Ook op de terreinen van Wienerberger werden reeds oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken uitgevoerd en afgerond. Op dit moment heeft Wienerberger geen verdere verplichtingen in kader van het bodemsaneringsecreeet.

De OVAM zal in de loop van 2008 een ambtshalve beschrijvend bodemonderzoek (voor hoge lokale grondwaterconcentraties aan zink) opstarten op het terrein van Wienerberger (Terca), aangezien Wienerberger (Terca) hiervoor van haar saneringsverplichting werd ontheven.

Doelstelling:

Achterhalen of, waar en wanneer gesaneerd zal moeten worden rond Metallo chimique nv en Campine nv, of er gebruiksbepalingen moeten opgelegd worden voor de omwonenden.

Wie:

Bedrijven, OVAM

Initiatiefnemer: Bedrijven

Wanneer:

Lopend

Doelgroep:

Omwonenden Metallo chimique nv, Campine

Evaluatiecriteria:

- Aantal uitgevoerde deelacties

Stappenplan:

De procedures die het bodemsaneringdecreet voorzien, dienen gevolgd te worden.

Actie 3: De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een putwateronderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief.

Korte omschrijving:

Op plaatsen waar de bodem verontreinigd is met zware metalen, is mogelijks ook het grondwater verontreinigd met zware metalen. Sowieso wordt het gebruik van putwater als drinkwater afgeraden. Wie niet kan aansluiten op het leidingwaternet kan op de afdeling Toezicht Volksgezondheid beroep doen. Een eenvoudige aanvraag tot analyse en beoordeling kan gebeuren via het gemeentebestuur. Na het invullen van de desbetreffende gegevens zenden zij deze gegevens door aan de Vlaamse Milieumaatschappij die in opdracht van de afdeling Toezicht Volksgezondheid stalen komt nemen. Na analyse in een erkend laboratorium wordt het putwater beoordeeld op drinkbaarheid en gezondheidsrisico's door de milieugezondheidskundige of milieuarts van de provincie. Deze resultaten worden aan de aanvrager en het gemeentebestuur bezorgd. Men mag dit jaarlijks en in sommige omstandigheden twee keer per jaar aanvragen.

Het besproeien van groenten met verontreinigd putwater kan de blootstelling aan zware metalen verhogen. Het gebruik van verontreinigd putwater voor het vullen van kinderbadjes en zwembadjes verhoogt eveneens de blootstelling. Het is op dit moment nog onduidelijkheid of er in de omgeving van Campine nv en Metallo chimique nv mogelijks een probleem is met de hoeveelheid zware metalen in het putwater. Onderzoek naar het grondwater gebeurt in het kader van de oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken.

Doelstelling:

De gemeente moet in samenspraak met de OVAM, omwonenden, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, bedrijven, Medisch Milieukundige en de provincie Antwerpen bekijken of een meetcampagne een meerwaarde biedt.

Wie:

Toezicht Volksgezondheid, gemeente Beerse, Medisch Milieukundige, omwonenden, OVAM, Provincie Antwerpen, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, bedrijven, huisartsen, gezondheidsraad, GMINA-raad

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige

Wanneer:

Voorjaar 2008- ...

Doelgroep:

Omwonenden kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Aantal uitgevoerde deelacties
- Aantal putwateronderzoeken

Stappenplan:

- Voorjaar 2008: inventarisatie informatie die het mogelijk maakt te oordelen of er noodzaak en meerwaarde is omwonenden een putwateronderzoek aan te bieden
- Voorjaar 2008: Op basis van de beschikbare informatie en middelen moet in overleg met alle partijen beslist worden of een meetcampagne aangewezen is. Afhankelijk van de timing wanneer de resultaten van de geplande bodemonderzoeken beschikbaar zijn, wordt er al dan niet rekening gehouden met de resultaten van deze bodemonderzoeken.

Actie 4: De noodzaak, meerwaarde en de mogelijkheden onderzoeken om de omwonenden een tuinonderzoek aan te bieden tegen een verminderd tarief.

Korte omschrijving:

Zware metalen worden opgenomen door planten en dieren. Omdat ze niet afbreekbaar zijn, kunnen ze zich in ons lichaam opstapelen tot hoge gehalten. De ene groentesoort neemt makkelijker zware metalen op dan de andere. Het ene zware metaal wordt door eenzelfde groente makkelijker opgenomen dan het andere. . Soms is een onderzoek van je tuingrond nodig om te bepalen welke

groentesoorten je kan telen zonder risico voor je gezondheid. Ook ouders zijn vanwege de grotere gevoeligheid en door het hand-mondgedrag van jonge kinderen vaak geïnteresseerd om het zware metalengehalte in de tuingrond te kennen.

Het is op dit moment nog onduidelijkheid of er in de omgeving van Campine nv en Metallo chimique nv mogelijks een probleem is met de hoeveelheid zware metalen in de bodem.

Doelstelling:

Eerst en vooral moet er meer inzicht verkregen worden in de bodemverontreiniging in de omgeving van Metallo chimique nv en Campine. Daarna moeten de gemeente in samenspraak met de OVAM, omwonenden, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, bedrijven, Medisch Milieukundige en de provincie Antwerpen bekijken of een meetcampagne een meerwaarde biedt.

Wie:

Gemeente Beerse, Medisch Milieukundige, omwonenden, Provincie Antwerpen, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, bedrijven, huisartsen, GMINA-raad, OVAM

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige

Wanneer:

Voorjaar 2008- ...

Doelgroep:

Omwonenden kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Aantal uitgevoerde deelacties

Stappenplan:

- Februari 2008: Inventarisatie informatie die het mogelijk maakt te oordelen of er noodzaak en meerwaarde is omwonenden een tuinonderzoek aan te bieden
- Voorjaar 2008: Op basis van de beschikbare informatie en middelen moet in overleg met alle partijen beslist worden of een meetcampagne aangewezen is. Afhankelijk van de timing wanneer de resultaten van de geplande bodemonderzoeken beschikbaar zijn, wordt er al dan niet rekening gehouden met de resultaten van deze bodemonderzoeken.

Actie 5: Informeren over de correcte en volledige uitvoering van de stofactieplannen opgenomen onder vorm van acties 30 en 36 in het actieplan Cadmium.
--

Korte omschrijving:

Op 13 februari 2006 stelde de toenmalig Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Kris Peeters samen met zijn toenmalige collega minister Vervotte het actieplan cadmium voor.

Het actieplan kwam er naar aanleiding van de Lancet-publicatie over de link tussen milieublootstelling aan cadmium en de ontwikkeling van longkanker in de Kempen en heeft als doelstelling een overzicht te geven van de cadmiumproblematiek in Vlaanderen en van de maatregelen die worden genomen om dit probleem op te lossen. Het document behandelt zowel het cadmiumdossier Noorderkempen als andere "hot spots" in Vlaanderen. Voor Beerse worden ook actie met betrekking tot de bedrijven Metallo Chimique en Campine opgenomen. De acties in verband met de bijkomende controles in het kader van IPPC zijn reeds afgerond, evenals de bijkomende controles op de zelfcontrole.

De acties in verband met de controle op en opvolging van het stofactieplan (Actie 30: Metallo Chimique en Actie 36: Campine) bevinden zich in de uitvoeringsfase onder strikte controle door de afdeling Milieu-inspectie van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie.

Deze acties bij Metallo Chimique hebben ondermeer betrekking op:

- Optimalisatie en herdefinitie van het sproeisysteem voor het nat houden van het grondstoffenpark en van de rijwegen;
- Installatie van een windvaan om een directe beoordeling van stofverspreiding t.g.v. sorteerbehandelingen op het grondstoffenplan toe te laten;
- Investeren in een extra ontijzeringsfilter om mogelijke tekorten aan sproeiwater op te vangen;
- Aanleg van een nieuw betonplein om voldoende rijruimte op het grondstoffenpark toe te laten;
- Het voorzien van een overdekte opslagruimte met nevelsysteem om de emissies door gloeiende tussenproducten van de gieterij te verhinderen;
- Plaatsing van een overdekte stofhal voor lossen, bemonsteren, mengen, behandelen en drogen van stoffige materialen.

Wat betreft Campine hebben de maatregelen betrekking op:

- Bouwen van nieuwe overdekte opslagplaats voor loodbatterijen en nieuwe zuurhal voor breken van loodbatterijen;
- Overdekte opslag van loodcarbonaat;
- Aanpassen van opslag en intern transport van krassen;
- Installatie van continue filterbewaking (BU Recycling) op twee filters die diffuus stof afzuigen uit de hal van de hoogoven en de hal van de loodraffinage.]

Doelstelling:

Rapportering van de correcte en volledige uitvoering van de acties opgenomen in het actieplan Cadmium. De stand van zaken van het Actieplan Cadmium wordt op regelmatige basis geëvalueerd en bijgestuurd door het kabinet van de bevoegde minister, Vlaams Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

De rapportering in het kader van het actieplan Beerse is uiteraard afhankelijk van de rapportering en communicatieacties zoals afgesproken in het kader van de uitvoering van het Actieplan Cadmium.

Wie:

Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, dienst Milieu & Gezondheid

Wanneer:

Vanaf 13 februari 2006 tot volledige en correcte uitvoering van de desbetreffende acties

Actie 6: Verfraaiing omgeving kanaalzone.
--

Korte omschrijving:

De woonzones in de buurt van deze oude industriële site zouden wat opgefrist en verfraaid kunnen worden. Dit is belangrijk m.b.t. de algemene tevredenheid van de inwoners, heeft ook een grote invloed op het samen-leven met de bedrijven. Er wordt gedacht aan minder doorgaand verkeer, meer planten, bomen, bloemenperken, volkstuintjes, speelterreinen, ...

Doelstelling:

De buurt een mooier, aangener, leefbaarder uitzicht geven.

Wie:

Gemeente, omwonenden, wijkraden, ...

Initiatiefnemer: Jaak Baelemans

Wanneer:

2008-...

Evaluatiecriteria:

- Welbevinden van de omwonenden

Stappenplan:

- 2008: Gemeente en omwonenden gaan samen zitten om dit actiepunt te bespreken; wat zijn precies de noden, knelpunten, wat zou er idealiter moeten gebeuren, wat is haalbaar, wie doet wat, wanneer, ...

Actie 7: Plan opmaken om verkeerslast in de kanaalzone en omgeving te spreiden.

Korte omschrijving:

Het zwaar verkeer in de buurt van de kanaalzone veroorzaakt heel wat hinder, frustratie en ontevredenheid bij de omwonenden. Momenteel wordt de verkeerssituatie onder de loupe genomen door de gemeente. Er wordt een milieueffectrapport en een mobiliteitseffectrapport opgesteld om te bekijken hoe het verkeer uit de dorpskernen kan worden gehouden. Dit hangt samen met de plannen voor de bouw van een nieuwe brug over het kanaal Dessel-Schoten. Bovendien wordt er een nieuwe laad- en loskade gepland door de betrokken kanaalbedrijven waardoor meer transport via het kanaal mogelijk wordt.

Op termijn zal het vrachtverkeer dus worden geleid langs een verbindingsweg tussen de N12 en de Rijkeworselseweg via een nieuwe brug over het kanaal.

De verbinding Schransdriesstraat - Sint Corneliusstraat moet dan niet meer gebruikt worden. Dit betekent dat de zone waar vrachtverbod geldt uitgebreid kan worden tot aan de nieuwe verbindingsweg. Op die manier zal het centrum van Beerse volledig gevrijwaard blijven van vrachtverkeer.

Ook het vrachtverkeer dat vanuit het zuiden de industriezone Kanaal-Oost wil bereiken, moet via de nieuwe verbindingsweg en zo verder via de Polendam en de Steenbakkersdam geleid worden.

Doelstelling:

De leefbaarheid en veiligheid in de kanaalzone groter maken door een betere spreiding.

Wie:

Gemeenten, bedrijven, NV scheepvaart, ...

Initiatiefnemer: Gemeente Beerse

Wanneer:

2008-...

Evaluatiecriteria:

Verder te bepalen

Stappenplan:

Verder te bepalen

Actie 8 : Uitbouw van het Regionaal Overslagcentrum (ROC)

Korte omschrijving:

In 2005 hebben vier bedrijven (Metallo chimique nv Chimique – Wienerberger (Terca) – Campine en Leysen uit de regio Beerse/Turnhout het idee opgevat om gezamenlijk de uitbouw van een inland containerterminal langsheen het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten te onderzoeken. Het doel hierbij is om bestaande en nieuwe containertrafieken in de toekomst via water te laten verlopen en aldus te anticiperen op mogelijke mobiliteitsproblemen bij de aan- en afvoer van containers.

De uitvoering van deze actie is afhankelijk van de uitvoering van actie 6, uitdaging 1.

Doelstelling:

De leefbaarheid en veiligheid in de kanaalzone groter maken door een betere spreiding.

Wie:

Gemeente, bedrijven, Dienst der scheepvaart, ...

Wanneer:

2008-...

Evaluatiecriteria:

Verder te bepalen

Stappenplan:

Verder te bepalen

Actie 9: Uitvoer van een geurstudie rond Metallo chimique nv.

Korte omschrijving:

Door de omwonenden van de kanaalzone West wordt er vaak geurhinder ervaren. In het kader van de uitbreiding van Metallo chimique nv wordt er momenteel een nieuw milieueffectenrapport opgemaakt. Een onderdeel van dit rapport omvat een geurstudie.

Doelstelling:

De geurhinder in de kanaalzone verminderen.

Wie:

Metallo chimique nv

Wanneer:

2008-...

Evaluatiecriteria:

Verder te bepalen

Stappenplan:

Verder te bepalen

Uitdaging 3: Hoe kunnen bewoners, werknemers, (school)kinderen samen met de bedrijven in deze regio leven zodanig dat hun fysieke en psychische gezondheid maximaal beschermd wordt, en dit in een gezond leefmilieu?

Globaal wordt gesteld dat wat gezondheid betreft, het belangrijk is dat de acties vooral gericht moeten zijn op het beperken van de blootstelling aan (= contact met) vervuilende stoffen. Uit de biomonitoringcampagne van 2006 is gebleken dat de blootstelling aan lood en cadmium relatief laag is. Een kleinschalig blootstellingsmeetcampagne zoals in 2006 is uitgevoerd wordt beschouwd als een betrouwbaar, maar relatief duur evaluatie-instrument.

De bedoeling is om zo snel mogelijk mensen algemeen te informeren over hoe ze de blootstelling aan zware metalen kunnen beperken. Ondertussen wordt bekeken of de adviezen specifiek op maat van Beerse kunnen verfijnd worden.

Actie 1: Omwonenden van de kanaalzone informeren en sensibiliseren over voorzorgsmaatregelen die zij zelf kunnen nemen om de blootstelling aan zware metalen te verminderen

Korte omschrijving:

Door als bewoner je dagelijkse leefgewoonten wat aan te passen kan je de inname van zware metalen in sterke mate verminderen. Dit werd in onderzoek aangetoond. Er bestaan al heel wat **huis, tuin en keukentips** die als voorzorgsmaatregelen sterk aanbevolen worden. Deze tips worden, afhankelijk van nieuwe wetenschappelijke input, ook geëvalueerd en geactualiseerd.

In de kanaalzone telen heel wat mensen zelf groenten. Ook hebben de omwonenden vragen over het eten van eigen kippen; eieren, vlees, ... Het is voor de omwonenden onduidelijk wat wel mag en wat niet mag specifiek ter bescherming van hun eigen gezondheid en die van hun kinderen. Preventiewerkers hebben ook de neiging om steeds te zeggen wat niet mag ipv wat wel mag.

Doelstelling:

Bewoners informeren en sensibiliseren op welke manier ze de hoeveelheid zware metalen in zelfgeteelde groenten, kippen, ... kunnen verminderen zodat ze zelf de zware metalenbelasting in hun lichaam kunnen beperken.

Wie:

Gemeente Beerse (infokanalen), Medisch Milieukundige, omwonenden, Provincie Antwerpen, huisartsen, dienst Milieu & Gezondheid (LNE)

Initiatiefnemer: Afdeling Toezicht Volksgezondheid

Wanneer:

Voorjaar 2008- gecombineerd met communicatieacties rond verder onderzoek bodemverontreiniging-sanering...,

Doelgroep:

Omwonenden kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

- Grotere kennis van omwonenden omtrent maatregelen die zij zelf kunnen nemen om de lichaamsbelasting te beperken
- Aantal georganiseerde infomomenten

Stappenplan:

Er bestaan al heel wat **huis, tuin en keukentips** die als voorzorgsmaatregelen sterk aanbevolen worden. Deze tips worden, afhankelijk van nieuwe wetenschappelijke input, ook geëvalueerd en geactualiseerd.

Februari 2008:

- Bekijken op welke manier de inwoners best geïnformeerd en gesensibiliseerd worden over de bestaande algemene tips start inventarisatie informatie betreffende vervuiling bodem en putwater.
- Afhankelijk van de timing wanneer de resultaten van de geplande bodemonderzoeken beschikbaar zijn, wordt er al dan niet rekening gehouden met de resultaten van deze bodemonderzoeken voor een eerste algemene infocampagne.
- Afhankelijk van timing wanneer meer specifieke informatie beschikbaar is: het informeren en sensibiliseren over specifieke maatregelen afgestemd op de problematiek te Beerse

Actie 3: Informeren en sensibiliseren van kinderen over de voorzorgsmaatregelen om de zware metalenbelasting (vooral loodbelasting) te verminderen.

Korte omschrijving:

Uit het kleinschalig blootstellingsonderzoek van 2006 is gebleken dat statistisch de kinderen uit Den Hout duidelijk een grotere loodbelasting hebben in hun lichaam in vergelijking met het controlegebied (Vlimmeren), zij het ver beneden de huidige internationaal gehanteerde richtwaarden.

Er bestaan heel wat huis, tuin en keukentips die als voorzorgsmaatregelen sterk aanbevolen worden om de belasting aan zware metalen te verminderen.

Gezien de gevoeligheid van kinderen en de lange tijd die zij doorbrengen op school waar zij ook in contact komen met zware metalen is het aangewezen dat deze voorzorgsmaatregelen ook toegepast worden binnen de scholen. Gevoelige leeftijd voor lood is 2,5-6 jaar.

Om kinderen, leerkrachten, directie effectief en efficiënt te sensibiliseren wordt best gewerkt via een uitgewerkt educatief pakket 'op maat'.

Bedrijfsbezoeken zijn praktisch gezien onmogelijk. Op langere termijn kan eventueel ondermeer via het 'groen huis' wel een educatief aanbod gecreëerd worden.

Doelstelling:

Zware metalen(lood) belasting bij kinderen en de ongerustheid hieromtrent bij ouders verminderen. Gevoelige leeftijd voor lood is 2,5-6 jaar.

Wie:

Afdeling Toezicht Volksgezondheid, School (directie, oudercomité, leerkrachten, leerlingen), Medisch Milieukundige, Dienst Milieu&Gezondheid (departement LNE) , MOS (departement LNE) , VMM ...

Initiatiefnemer: Afdeling Toezicht Volksgezondheid

Wanneer:

2008 - ...

Doelgroep:

Kleuters kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel), leerkrachten, directie Schransdries

Evaluatiecriteria:

- Aantal uitgevoerde deelacties
- Kennis Kleuters kanaalzone Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel), leerkrachten, directie Schransdries omtrent voorzorgsmaatregelen om zware metalenbelasting te beperken.
- Aantal uitgevoerde voorzorgsmaatregelen in de school (wassen, handen, maten reinigen, speelplaats reinigen, ...)
- (on)gerustheid ouders omtrent zware metalenbelasting kinderen

Stappenplan:

- 2008: Dienst M&G vraagt bij MOS na hoe zij hun educatieve pakketten ontwikkelen, wat de kosten zijn
- 2008: School Schransdries informeren en sensibiliseren via oudercomité, via contact Medisch Milieukundige
- 2008: bekijken mogelijkheden om een educatief project te ontwikkelen rond zware metalen bij jonge kinderen (aanbod buitenland, kosten, ...),
- 2008: bekijken of dit educatief pakket gekoppeld kan worden aan actie 8 terrein 1 (het 'Groen Huis').

Actie 4: Omwonenden informeren over de mogelijkheid van het laten uitvoeren van een controleonderzoek naar lood en cadmium bij hun huisarts.

Korte omschrijving:

Mensen willen doorgaans graag weten in welke mate ze zware metalen hebben opgestapeld in hun lichaam, zeker in wijken waar er ongerustheid heerst zoals in Den Hout. In het bevolkingsonderzoek van 2006 werd slechts een deel van de bewoners onderzocht, meer bepaald vrouwen van 35 tot 55 jaar. Vrouwen zijn namelijk gevoeliger aan cadmiumopname, dus zullen we verhogingen sneller merken in deze groep. Daar vrouwen ook mogelijks meer in huis verblijven dan de mannen, maakt dat zij een betere indicator zijn voor de blootstelling aan cadmium in deze specifieke omgeving. Ook is de kans kleiner dat vrouwen via hun beroepsomgeving in aanraking komen/kwamen met cadmium.

Een nieuw bevolkingsonderzoek uitvoeren heeft geen meerwaarde voor de algemene volksgezondheid. Het bevolkingsonderzoek van 2006 toonde immers aan dat er geen verhoogde blootstelling is bij volwassen vrouwen uit Den hout. Wel moet men er steeds op blijven wijzen dat de belangrijkste manier om de blootstelling te verminderen het nemen van voorzorgsmaatregelen is.

Bewoners die hun individuele blootstelling toch willen kennen, kunnen steeds op eigen kosten een bloed- en urineonderzoek aanvragen bij hun huisarts. Aan de huisartsen zal een protocol voor staalname gegeven worden.

Doelstelling:

Omwonenden informeren over de mogelijkheid om op eigen kosten een bloed-en urine onderzoek te laten uitvoeren om de individuele blootstelling te kennen.

Artsen ondersteuning bieden bij de interpretatie van de analyseresultaten alsook richtlijnen geven voor de labo-analyse. Basis hiervoor zijn de informatiefiches die werden opgemaakt voor de huisartsen in de Noorderkempen.

Wie:

Huisartsen, Medisch Milieukundige, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, Gemeente Beerse (infokanalen), gezondheidsraad Beerse, huisartsen, Provinciaal Instituut voor hygiëne

Initiatiefnemer: Medisch Milieukundige

Wanneer:

Voorjaar 2008 - ...

Doelgroep:

Inwoners/huisartsen Beerse, St. Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

Stappenplan:

- Januari 2008: opmaken documenten voor huisartsen Medisch Milieukundige/Afdeling Toezicht Volksgezondheid zoekt info op over bloed- en urine onderzoek.
- Voorjaar 2008: Huisartsen worden geïnformeerd.
- Omwonden worden geïnformeerd tijdens andere communicatiemomenten

Actie 5: De verdere mogelijkheden onderzoeken om eind 2009 een kleinschalig blootstellingsonderzoek bij kleuters (2,5-6jaar) naar de loodbelasting uit te voeren.

Korte omschrijving:

Uit het kleinschalig blootstellingsonderzoek van 2006 is gebleken dat statistisch de kinderen uit Den Hout duidelijk een grotere loodbelasting hebben in hun lichaam in vergelijking met het controlegebied (Vlimmeren), zij het ver beneden de huidige internationaal gehanteerde richtwaarden. Gezien de gevoeligheid van kinderen voor milieugerelateerde aandoeningen, de schadelijkheid van lood bij kinderen en de daarmee gepaard gaande ongerustheid bij ouders, familie, ... lijkt het aangewezen om enkele jaren na de vorige biomonitoringcampagne opnieuw een controlemeetcampagne te organiseren bij kinderen uit de omgeving van de school van dezelfde leeftijd als deze bemonsterd in 2006. Gezien de grotere gevoeligheid en het hand-mondgedrag van kleuters van 2,5 tot 6 jaar, zal de meetcampagne zich opnieuw richten op kleuters van 2,5 tot 6 jaar. Naarmate dat kinderen ouder worden neemt hun gevoeligheid af alsook hun blootstelling (minder handmondgedrag). Het heeft bijgevolg weinig zin om resultaten van éénzelfde groep kleuters over verschillende jaren te vergelijken, echter wel éénzelfde leeftijdscategorie over verschillende jaren. De kinderen die in 2006 tot de leeftijdscategorie 2,5 tot 6 jaar behoorden zullen daardoor niet allemaal in aanmerking komen voor de meetcampagne in 2009.

Aan de hand van deze meetcampagne, kunnen de acties uit het actieplan geëvalueerd worden.

Doelstelling:

Loodbelasting bij kleuters van 2,5 tot 6 jaar opvolgen. Ouders geruststellen. Evaluatie acties naar kleuters.

Wie:

Medisch Milieukundige, Provinciaal Instituut voor hygiëne, school Schransdries (?), huisartsen, dienst Milieu & Gezondheid (departement LNE)

Initiatiefnemer: Afdeling Toezicht Volksgezondheid

Wanneer:

2009

Doelgroep:

Kleuters (2,5-6) Den Hout, Absheide, schoollopend in Schransdries

Evaluatiecriteria:

- Gemeten loodbelasting bij kleuters

Stappenplan:

- November 2007: Medisch Milieukundige, Afdeling Toezicht Volksgezondheid peilen naar de mogelijkheden om deze biomonitoringcampagne te integreren in het Vlaams Humaan Biomonitoringprogramma
- Betrokken administraties gaan haalbaarheid na.

Actie 6: Het uitvoeren van een gezondheidskundige analyse van de VMM-meetresultaten (lucht).

Korte omschrijving:

De meetgegevens van de VMM, de zware metalen in de omgevingslucht, neervallend stof, etc. zijn gezondheidskundig zeer belangrijk; het inademen van stofdeeltjes kan namelijk zeer schadelijk zijn. Naast meten, analyseren en verwerken, toetst de VMM de gegevens aan allerlei Vlaamse en Europese richt-, grens- en streefwaarden.

Dit alles wordt gerapporteerd via jaarrapporten, website, etc. Probleem is dat de info voor de burger, maar ook gemeenten, artsen, ... zeer technisch en wetenschappelijk is; de vraag is wat dit concreet betekent voor de gezondheid van de omwonenden.

Doelstelling:

Gezondheidskundige interpretatie van de VMM-meetgegevens met een vertaalslag naar gewone begrijpbare taal. De burger duidelijk en effectief informeren over de luchtkwaliteit met aandacht voor de betekenis ervan voor hun gezondheid.

Wie:

VMM (aanleveren van de meetresultaten), dienst Milieu & Gezondheid (departement LNE inhoudelijke ondersteuning), Afdeling Toezicht Volksgezondheid, huisartsen, Medisch Milieukundige

Initiatiefnemer: Afdeling Toezicht Volksgezondheid

Wanneer:

November 2007-...

Doelgroep:

Inwoners Beerse, St.-Jozef (Rijkevorsel)

Evaluatiecriteria:

Nader te bepalen

Stappenplan:

- VMM bezorgt de Afdeling Toezicht Volksgezondheid meetgegevens.
- De Afdeling Toezicht Volksgezondheid maakt met ondersteuning van de Dienst Milieu & Gezondheid van LNE een risico-inschatting.
- Samen met de Medisch Milieukundige wordt de informatie vertaald in een bevattelijke tekst.

Actie 8: Het uitvoeren van een tevredenheidsonderzoek bij de omwonenden ter evaluatie van het actieplan Beerse.
--

Korte omschrijving:

De industriële activiteiten in de kanaalzone hebben een duidelijke impact op het psychosociaal welbevinden van de omwonenden, zo is althans gebleken uit het perceptieonderzoek van 2006. Heel veel acties uit het actieplan zijn precies gericht op het verbeteren van dat psychosociaal welbevinden. Gezondheid in de ruime zin van het woord omvat niet enkel de fysieke toestand van iemand, maar ook zijn/haar psychosociaal welbevinden. Vandaar dat er veel aandacht aan geschonken wordt.

Ter evaluatie van het actieplan kan dat psychosociaal welbevinden ook opgevolgd worden. Een mogelijkheid om dit te doen is via een enquête.

Doelstelling:

Opvolging en evaluatie van het psychosociaal welbevinden bij de omwonenden van de kanaalzone.

Wie:

Medisch Milieukundige, Afdeling Toezicht Volksgezondheid, externe partner (KHK, U Hasselt, UA, ...).

Initiatiefnemer: Gezondheidsraad Beerse, gezondheidscoördinator Beerse

Wanneer:

2010-2011

Evaluatiecriteria:

- Tevredenheid bij de omwonenden omtrent de aanpak van de problematiek
- Houding van de omwonenden ten aanzien van de betrokken partners (bedrijven, gemeente, Vlaamse Overheid, ..)

Stappenplan:

- 2008: Medisch Milieukundige contacteert wetenschappelijke instellingen voor verder op punt stellen enquête psychosociaal (perceptieonderzoek) welbevinden.
- 2010-2011: Enquête onder omwonenden.